

היום נלמד בעזרת ה':

ראש השנה דף כז

למדנו במשנה לעיל - פיו של השופר של ר"ה במקדש היה מצופה זהב: הוא היה מצופה שלא במקום הנחת הפה, לפי שאם הוא מצופה שם הרי שהתקיעה היא בזהב ולא בשופר.

למדנו במשנה לעיל - שתי חוצרות תקעו משני צידי התוקע בשופר: כיון שאי אפשר לשמוע שתי קולות בבת אחת, לכן השופר היה מאריך לאחר סיום תקיעת החוצרות, כדי שיוכלו לשמוע את קולו.

משמע שאם הוא שמע רק את סוף התקיעה יצא ידי חובתו, וממילא כמו כן יש לומר שאם הוא שמע רק את תחילת התקיעה יצא. (= שהרי מה ההבדל בין לשמוע רק תחילת תקיעה ללא סוף תקיעה, לבין לשמוע רק סוף תקיעה ללא התחלת תקיעה).

הגמרא מקשה על כך מהמשנה לקמן:

ת"ש: אם תקע בראשונה (= בתקיעה שלפני התרועה), והאריך בתקיעה השניה (= שלאחר התרועה) כשיעור שתי תקיעות, אין בידו אלא אחת. **ביאור:** ב"ה תוקעים בסדר 'מלכויות' תקיעה - תרועה - תקיעה, ואח"כ שוב תוקעים תקיעה - תרועה - תקיעה לסדר 'זכרונות'. מדובר כאן שאת התקיעה השניה של 'מלכויות' הוא תקע באורך של שתי תקיעות כדי שהיא תעלה לו אף עבור התקיעה הראשונה של 'זכרונות', הדין הוא שהוא יצא ידי חובת התקיעה השניה של 'מלכויות', אבל לא יצא ידי חובת התקיעה הראשונה של 'זכרונות'. **עד כאן המשנה.** ואם אכן לא צריך לשמוע תקיעה שלימה, מדוע אין התקיעה הארוכה נחשבת כשתי תקיעות? **תירוץ:** אי אפשר לחלק תקיעה אחת לשתיים.

קושיא נוספת מהמשנה לקמן: **ת"ש:** אדם שעומד מחוץ לבור ותוקע לתוך הבור (= חפירה בקרקע) או לתוך הדות (= כמו בור אלא שהוא בניין על הקרקע), או לתוך הפיטס (= חבית גדולה), אם שמע קול הברה (= קול לא ברור מחמת הבל הבור) לא

(המשך בדף הבא ↓)

יצא ידי חובה. ע"כ המשנה. ואם אכן לא צריך לשמוע תקיעה שלימה, מדוע שלא יצא ידי חובה בתחילת התקיעה כשעדיין לא התערבב הקול?

תירוץ: הגמרא חוזרת בה שבאמת לא יוצאים ידי חובה משמיעת חצי תקיעה, אלא ששני קולות היוצאים משני אנשים אפשר לשמוע, ולכן היה אפשר לשמוע את קול השופר וקול החצוצרות יחד.

כל כינופיא דכסף הוא: כל תקיעה שמטרתה לאסוף את העם נעשית בשל כסף, ולכן בתעניות שאוספים את העם לתפילה ותחנונים תוקעים בשל כסף.

כבוד יו"ט עדיף: כלומר למרות שהתורה חסה על ממונם של ישראל ולכן בתעניות הוא מצופה כסף, בראש השנה הוא מצופה זהב משום כבוד יום טוב.

רב פפא בר שמואל רצה לתקוע בר"ה בחצוצרות ושופר יחד כפי שכתוב במשנתנו, אמר לו רבא שרק בבית המקדש נוהג דין זה.

ובשאר המקומות חוץ למקדש כשיש חצוצרות (= בתעניות) לא תוקעים בשופר, וכשיש שופר (= בראש השנה ויובל) לא תוקעים בחצוצרות.

וכן הנהיג רבי חלפתא בציפורי: כלומר כמשנתנו - לתקוע בשופר וחצוצרות יחד.

משנה: שופר שנסדק ודבקו בדבק, פסול, משום שהוא כשני שופרות.

גמרא: גרדו והעמידו על גלדו: קילפו והשאיר ממנו רק כמין קרום דק.

ציפהו זהב מבפנים פסול: משום שהתקיעה בזהב ולא בשופר.

ואם קול חיצון שמע לא יצא: משום שמחיצת השופר הפנימי מפסקת את התקיעה.

הפכו ותקע בו: רב פפא מבאר שאין הכוונה שהפך את החלק הפנימי לחוץ ואת החלק החיצוני לפנים, אלא מדובר שנתנו במים רותחים והרחיב את צידו הצר והיצר את צידו הרחב, והוא פסול משום שצריך לתקוע בשופר כדרך גדילתו בראש הבהמה.

נסדק לאורכו פסול: לכל אורכו.

לרחבו: לכל רוחב הקיפו. ואם נשאר מהסדק עד מקום הנחת הפה שיעור תקיעה כשר, לפי שאנו מחשיבים את השאר כאילו נחתך לגמרי ואיננו, והרי הוא כשופר ארוך שקיצרו שכשר.

צורה: יבש. ייש גורסים 'צרוד'.

קדחו ותקע בו יצא: הגמרא הבינה שהכוונה שהוא עשה בו נקב להנחת הפה, ולכן היא מקשה שהרי בכל השופרות עושים נקב כדי שיוכלו לתקוע בהם, ומה החידוש בזה? רב אשי מבאר שהכוונה שקדח בזכרותו של השופר. ביאור: כשהשופר מחובר בבהמה, נכנס לתוכו עצם מראש הבהמה. מדובר כאן שהוא לא הוציא את העצם מתוך השופר אלא קדח בה נקב לכל אורכה, השופר כשר משום שזהו 'מין במינו' ואינו חוצץ.

למדנו במשנה - התוקע לתוך הבור או לתוך הדות וכו': העומדים בתוך הבור בוודאי יצאו ידי חובה, משום שהם תמיד שומעים את קול השופר עצמו ולא הברה.